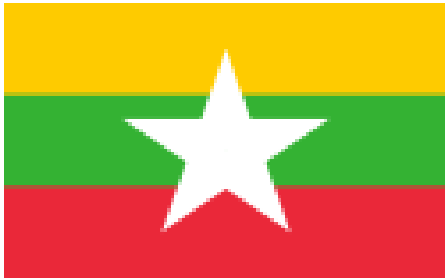

Miền Điện: Sơ Lược

Sao Khuê

Myanmar còn gọi là Burma có tổng diện tích 678.50 cây số vuông, là nước lớn nhất Đông Nam Á. Myanmar có bờ biển dài 1.930 km dọc theo Vịnh Bengal và Biển Andaman, có biên giới dài nhất với Tây Tạng, Vân Nam của Trung Quốc, giáp với Lào và Thái Lan ở phía đông nam.

"Miền Điện" là tên gọi người Trung Quốc đặt cho Myanmar, có nghĩa là vùng đất xa tắp, xa vời, xa tít tắp. Năm 1989, hội đồng quân sự đổi tên tiếng Anh từ Burma thành Myanmar.

Nhiều nhóm người Myanma tiếp tục sử dụng tên "Burma" vì họ không chấp nhận chính quyền quân sự. Một vài chính phủ phương tây, chẳng hạn Hoa Kỳ, Úc, Ireland và Anh tiếp tục sử dụng tên "Burma", trong khi Liên minh châu Âu sử dụng cả hai.

Ngôn ngữ Myanmar, tiếng mẹ đẻ của người Bamar là ngôn ngữ chính thức của Myanmar.

Myanmar rất coi trọng việc giáo dục. Ở làng, các giáo sĩ dạy trẻ nhỏ trong các ngôi chùa. Sao Khuê đến thăm ngôi chùa ở Mandalay, trời rất nóng, vị sư quạt tay liên tiếp và mấy trẻ nằm bò trên sàn ê a, y như các hình vẽ ông đồ dạy học ngày xưa ở Việt Nam. Khi lớn lên các học sinh, sinh viên sẽ theo học các trường trung học, cao đẳng, đại học nhà nước.

Myanmar có 135 dân tộc khác nhau. Người Bamar chiếm khoảng 68% dân số, 10% là người Shan. Myanma có bốn ngôn ngữ chính: Hán-Tạng, Nam Á, Tai-Kadai và Ấn-Âu. Theo Thống kê UNESCO, tỷ lệ biết đọc biết viết chính thức của năm 2000 là 89,9%.

Một em bé thuộc cộng đồng thiểu số Padaung, một trong nhiều dân tộc thiểu số tạo nên dân số Myanma.

- Vào khoảng trước những năm 800, người Bamar (người Miền Điện) bắt đầu di cư tới châu thổ Ayeyarwady. Tới năm 849, vương quốc đã thành lập xung quanh trung tâm Pagan (Bagan bây giờ) trở nên hùng mạnh.
- Thập niên 1100, nhiều vùng lớn thuộc lục địa Đông Nam Á đã thuộc quyền kiểm soát của vương quốc Pagan, thường được gọi là Đế chế Miền Điện thứ nhất với kinh đô tại Mandalay.
- Tới cuối thập niên 1200, Hốt Tất Liệt đã thống lĩnh quân Mông Cổ xâm lược Vương quốc Pagan, nhưng tới năm 1364 người Miền Điện đã lập lại vương quốc của họ tại Ava,
- Những người Miền Điện chạy trốn khỏi Ava thành lập Vương quốc Toungoo năm 1531 tại Toungoo, dưới quyền Tabinshwehti, người đã tái thống nhất Miền Điện và lập ra Đế chế Miền Điện thứ hai.
- Alaungpaya thành lập nên Triều đại Konbaung và Đế chế Miền Điện thứ ba vào khoảng
- Nhà Thanh (Trung Quốc) đã bốn lần xâm lược nước này trong khoảng thời gian từ 1766 đến 1769 nhưng không lần nào thành công.
- Trong các cuộc chiến tranh Anh-Miến (1823-26, 1852-53 và 1885-87), Miền Điện mất một số lãnh thổ vào tay người Anh và trở thành một tỉnh của Ấn Độ thuộc Anh. Ngày 1 tháng 4 năm 1937, Miền Điện trở thành một thuộc địa riêng biệt, tách ra khỏi Ấn Độ. Trong thập niên 1940, ba mươi chiến hữu được huấn luyện quân sự tại Nhật Bản do Aung San lãnh đạo đã lập nên Quân đội Miền Điện độc lập.

- Trong Thế chiến thứ hai Miến Điện trở thành một mặt trận chính tại Mặt trận Đông Nam Á.
- Năm 1947, Aung San trở thành Phó chủ tịch Ủy ban hành pháp Miến Điện, một chính phủ chuyển tiếp. Tháng 7 năm 1947, các đối thủ chính trị đã ám sát Aung San và nhiều thành viên chính phủ khác.
- Ngày 4 tháng 1 năm 1948, quốc gia này trở thành một nước cộng hòa độc lập, với cái tên Liên bang Myanmar, với Sao Shwe Thaik là tổng thống đầu tiên và U Nu là thủ tướng.

Lá cờ của Liên đoàn Quốc gia vì Dân chủ được thể hiện bởi một chú 'gà chọi', một biểu tượng của tự do

- Năm 1974, Myanmar lấy quốc hiệu mới là Cộng hòa Xã hội chủ nghĩa Liên bang Myanmar. Cùng năm này, đám tang của U Thant dẫn tới một cuộc biểu tình chống chính phủ đẫm máu.
- Năm 1988, quân đội Myanmar đã dùng vũ lực đàn áp các cuộc biểu tình.
- Năm 1990, bầu cử tự do được tổ chức, Liên đoàn Quốc gia vì Dân chủ, đảng của bà Aung San Suu Kyi, thắng 392 trong tổng số 485 ghế, nhưng các kết quả của cuộc bầu cử đã bị SLORC huỷ bỏ và quân đội từ chối giao lại quyền lực. Aung San Suu Kyi được quốc tế công nhận là một nhà hoạt động vì dân chủ tại Myanmar, đoạt Giải Nobel Hòa bình năm 1991. Bà đã nhiều lần bị quản thúc tại gia.

- Quân đội đã di chuyển thủ đô từ Yangoon tới một địa điểm gần Pyinmana, đặt tên chính thức cho nó là Naypyidaw, có nghĩa "vùng đất của những ông vua".
- Năm 2010, quốc hiệu của Myanmar đổi thành Cộng hòa Liên bang Myanmar (tiếng Myanmar:

ပြည်ထောင်စု သမ္မတ မြန်မာနိုင်ငံတော်, *tiếng Anh: Republic of the Union of Myanmar.*

Do sự độc tài của chính quyền quân đội, Miến Điện bị cấm vận nhiều năm, thành một trong những nước nghèo, kém phát triển. Hiện nay, Mỹ và Châu Âu đã mềm mỏng hơn. Mỹ sẽ từng bước dỡ bỏ cấm vận và cải thiện quan hệ nếu chính quyền Myanmar thể hiện những tiến bộ dân chủ .

Thein Sein tiếp kiến TT Hoa Kỳ Barack Obama tại Yangon, 19 tháng 11 2012

- Đầu tháng 2/2011, Quốc Hội Myanmar đã bầu một cựu tướng lĩnh làm thủ tướng và ông Thein Sein làm tổng thống dân sự đầu tiên sau gần 50 năm cầm quyền của quân đội.

Kinh tế

Myanmar là một trong những nước nghèo nhất thế giới do bị kiểm soát chặt chẽ. Myanmar bị liệt vào hạng nước kém phát triển nhất năm 1987. Tuy nhiên, thời thuộc địa Anh, Miến Điện

là một trong những nước giàu có nhất vùng Đông Nam Á. Đây là nước xuất khẩu gạo lớn nhất thế giới và là nước cung cấp dầu khí thông qua Công ty Dầu khí Miến Điện. Myanmar cũng là nước sản xuất thuốc phiện lớn thứ hai thế giới, chiếm 8% tổng lượng sản xuất toàn cầu và là nguồn cung cấp các làm ra chất ma túy, gồm cả amphetamine.

Văn hoá

Phật giáo và Bamar là hai nền văn hóa chính. Phật giáo Tiểu Thừa được coi là quốc giáo.

Trong các làng Myanmar cổ truyền, chùa là trung tâm của đời sống văn hóa. Các nhà sư được sùng kính và người dân luôn quỳ trước mặt để tỏ lòng tôn trọng họ. Các chú bé phải trải qua lễ nhập tu được gọi là shinbyu và vào chùa tu trong một khoảng thời gian ngắn.

Với các thiếu nữ thì lễ xỏ lỗ tai cũng quan trọng như hôn lễ và được tổ chức cùng lúc với lễ xuất gia của anh hay em trai.

Giáo dục ở Myanmar theo hệ thống giáo dục của Anh Quốc.

*Một em bé thuộc cộng đồng thiểu số **Padaung**, một trong nhiều dân tộc thiểu số tạo nên dân số Myanmar
Một phụ nữ Kayan*

Y phục

Người Myanmar, nam nữ quanh năm mặc váy, gọi là longyi. Nam mặc longyi kẻ ca rô sẫm còn nữ mặc vải hoa nhiều màu. Longyi của nữ có dây buộc, Longyi giới nam chỉ là 1 miếng vải quấn quanh người để tuột nên thính thoảng họ phải gỡ ra, quấn lại. Các thanh niên trẻ và khá giả mới mặc quần tây. Người Myanmar, cả nam lẫn nữ chỉ xỏ dép không mấy khi đi giày.

Tài liệu lấy trên mạng

Sao Khuê